

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 99/2020-11

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 1. apríla 2020 v senáte zloženom z predsedu senátu Miroslava Duriša a zo sudcov Libora Duľu a Ladislava Duditša (sudca spravodajca) predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť obchodnej spoločnosti EUROTABACCO, spol. s r. o., Mostná 6, Bratislava, IČO 35 841 371, zastúpenej spoločnosťou Prosman a Pavlovič advokátska kancelária, s. r. o., Hlavná 31, Trnava, v mene ktorej koná advokát a konateľ JUDr. Maroš Prosman, vo veci namietaného porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Sžfk 9/2018 z 27. februára 2019 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť obchodnej spoločnosti EUROTABACCO, spol. s r. o., o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Sťažnostná argumentácia a skutkový stav veci

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 17. júna 2019 doručená ústavná sťažnosť obchodnej spoločnosti EUROTABACCO, spol. s r. o.,

Mostná 6, Bratislava, IČO 35 841 371 (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia jej základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 3 Sžfk 9/2018 z 27. februára 2019 (ďalej len „napadnutý rozsudok“).

2. Ústavná sťažnosť po jej doručení nebola pridelená sudcovi spravodajcovi. Plénum ústavného súdu prijalo 16. októbra 2019 dodatok č. 1 k Rozvrhu práce Ústavného súdu Slovenskej republiky na obdobie od 26. apríla 2019 do 31. decembra 2019 (ďalej len „rozvrh práce“). Podľa čl. X bodu 5 rozvrhu práce vecí, ktoré neboli v období od 17. februára 2019 do 16. októbra 2019 pridelené sudcom spravodajcom, boli prerozdelené náhodným výberom pomocou technických a programových prostriedkov medzi sudcov menovaných do funkcie 10. októbra 2019. Ústavná sťažnosť bola pridelená sudcovi spravodajcovi Ladislavovi Duditšovi, ktorý je v zmysle čl. II bodu 3 rozvrhu práce členom IV. senátu ústavného súdu, ktorý pracuje v zložení Miroslav Duriš (predseda senátu), Libor Duľa a Ladislav Duditš (členovia senátu).

3. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ bol v procesnom postavení žalobcu účastníkom konania vedeného na Krajskom súde v Žiline (ďalej len „krajský súd“) pod sp. zn. 31 S 92/2016, predmetom ktorého bolo preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného Finančného riaditeľstva Slovenskej republiky č. 1615276/2016 z 13. októbra 2016. Krajský súd rozsudkom č. k. 31 S 92/2016-94 z 15. novembra 2017 žalobu z 23. decembra 2016, ktorou sa sťažovateľ domáhal preskúmania zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. 1615276/2016 z 13. októbra 2016, zamietol. Proti označenému rozhodnutiu krajského súdu podal sťažovateľ kasačnú sťažnosť, o ktorej najvyšší súd rozhodol (napadnutým) rozsudkom tak, že kasačnú sťažnosť sťažovateľa zamietol a účastníkom konania nárok na náhradu trov kasačného konania nepriznal.

4. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti namieta, že napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu došlo k porušeniu jeho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy a práva podľa

čl. 6 ods. 1 dohovoru. Svoju argumentáciu zameriava na nedostatočné odôvodnenie napadnutého rozsudku a nesprávne právne posúdenie veci najvyšším súdom.

5. Na základe argumentácie uvedenej v ústavnej sťažnosti sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd takto rozhodol:

„1. Základné právo sťažovateľa na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Sžfk/9/2018 zo dňa 27.02.2019, porušené bolo.

2. Ústavný súd Slovenskej republiky ruší rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Sžfk/9/2018 zo dňa 27.02.2019 a zároveň vec vracia Krajskému súdu v Žiline na ďalšie konanie.

3. Najvyšší súd Slovenskej republiky je povinný zaplatiť sťažovateľovi trovy kasačného konania na účet právneho zástupcu sťažovateľa spoločnosti Prosmán a Pavlovič advokátska kancelária, s.r.o., [REDACTED] do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

Relevantná právna úprava

6. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

7. Podľa čl. 127 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

8. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon. Týmto zákonom je s účinnosťou

od 1. marca 2019 zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) v čl. I § 1 až § 13 a § 16 až § 28 a § 32 až § 248 a § 250 a § 251.

9. Podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd každý návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd zisťuje, či dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

10. Podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania, a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc, b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37, c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom, d) ktorý je neprípustný, e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou, f) ktorý je podaný oneskorene, g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

11. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 56 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

12. Základným predpokladom konania pred ústavným súdom je vymedzenie procesných podmienok, t. j. takých podmienok, bez ktorých nemôže konať a predovšetkým

rozhodnúť vo veci samej. Tieto podmienky možno vyvodiť z § 56 zákona o ústavnom súde, t. j. z vymedzenia dôvodov, pre ktoré ústavný súd návrh odmietne bez toho, že by sa zaoberal jeho obsahom. Jednou z takýchto podmienok je to, aby ústavná sťažnosť nebola zjavne neopodstatnená.

13. O zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti ide vtedy, keď namietaným postupom alebo rozhodnutím všeobecného súdu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím všeobecného súdu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých namietal. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (IV. ÚS 92/04, III. ÚS 168/05, II. ÚS 172/2011, I. ÚS 143/2014, III. ÚS 102/2018).

14. Z ustálenej judikatúry ústavného súdu vyplýva, že ústavný súd zásadne nie je oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách (mutatis mutandis II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96, I. ÚS 4/00, I. ÚS 17/01). Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať také rozhodnutie všeobecných súdov, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť teda predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (mutatis mutandis I. ÚS 37/95, II. ÚS 58/98, I. ÚS 5/00, I. ÚS 13/00, I. ÚS 17/00, IV. ÚS 71/2013).

15. Podľa názoru ústavného súdu súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé konanie podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (IV. ÚS 115/03).

16. Pokiaľ ide o požiadavky na odôvodnenie rozhodnutia súdu v limitoch čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd sa už odvolal na judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva, podľa ktorej čl. 6 ods. 1 dohovoru súd síce zaväzuje, aby odôvodnil svoje rozhodnutie, čo však neznamená, že sa vyžaduje, aby na každý argument strany bola daná podrobná odpoveď. Znamená to, že odôvodnenie rozhodnutia nemusí dať odpoveď na každú poznámku, pripomienku alebo návrh, ak ide o takú otázku, ktorá nie je relevantná a nevyhnutná pre dané rozhodnutie (Ruiz Torija c. Španielsko z 9. 12. 1994, séria A, č. 303A, s. 12, bod 29; Hiro Balani c. Španielsko z 9. 12. 1994, séria A, č. 303B; Georgiadis c. Grécko z 29. 5. 1997; Higgins c. Francúzsko z 19. 2. 1998).

17. Všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, preto postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované právo účastníka konania na spravodlivé súdne konanie (m. m. IV. ÚS 115/03, IV. ÚS 112/05, I. ÚS 117/05, I. ÚS 197/2012, III. ÚS 209/04, II. ÚS 449/2015 a iné).

18. Do obsahu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy však nepatrí právo na rozhodnutie v súlade s právnym názorom účastníka súdneho konania, resp. právo na úspech v konaní (I. ÚS 3/97, II. ÚS 218/02, IV. ÚS 340/04, I. ÚS 225/05, II. ÚS 56/07) ani právo účastníka dožadovať sa ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (I. ÚS 97/97).

19. Z obsahu ústavnej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ namieta porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivý proces, ku ktorému malo dôjsť tým, ako bol odôvodnený napadnutý rozsudok, a nesprávnym právnym posúdením zo strany najvyššieho súdu. Napadnutému rozsudku predovšetkým vytýka, že najvyšší súd sa riadne a účinne nezaoberal podstatnými námietkami sťažovateľa uvedenými v kasačnej sťažnosti a tieto mali mať zásadný význam pre rozhodnutie. Za zásadné námietky sťažovateľ v podanej ústavnej sťažnosti označil porušenie § 19 a § 77 zákona č. 222/2004 Z. z. o dani z pridanej hodnoty v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o DPH“), čo bližšie špecifikoval tým, že v zdaňovacom období december 2009 nemohlo dôjsť k vzniku daňovej povinnosti.

20. Podľa § 19 ods. 1 zákona o DPH vzniká daňová povinnosť dňom dodania tovaru, a pritom zákon o DPH neviaže výlučne deň dodania tovaru iba na deň, keď kupujúci nadobudne právo nakladať s tovarom ako vlastník. Ak sa totiž dodanie tovaru uskutočňuje čiastkovo alebo opakovane, tak sa v zmysle § 19 ods. 3 zákona o DPH môže považovať tovar za dodaný najneskôr posledným dňom obdobia, na ktoré sa platba za opakovane alebo čiastkovo dodávaný tovar vzťahuje.

21. V nadväznosti na uvedené potom daňová povinnosť zo zdaniteľného obchodu vzniká najneskôr posledným dňom obdobia, na ktoré sa platba za opakovane alebo čiastkovo dodávaný tovar vzťahuje. Deň dodania tovaru teda môže (ale nemusí) byť aj skorší deň, ako je posledný deň obdobia, na ktoré sa platba za opakovane alebo čiastkovo dodávaný tovar vzťahuje. V prejednávanej veci vznikla sťažovateľovi daňová povinnosť v zdaňovacom období mesiaca december 2009, na základe čoho mu vznikla povinnosť zaplatiť daň do 25 dní po skončení tohto zdaňovacieho obdobia a zároveň podať daňové priznanie podľa § 78 ods. 1 a 2 zákona o DPH.

22. Z už citovaných ustanovení vyplýva, že právny záver najvyššieho súdu o vzniku daňovej povinnosti v mesiaci december 2009 je potrebné považovať za správny a ústavne akceptovateľný. Navyše v danom prípade nebolo ani tak rozhodujúce, v ktorom konkrétnom

zdaňovacom období (mesiaci) vznikla aká výška daňovej povinnosti, ale relevantná bola skutočnosť, že v priebehu roka 2009 sťažovateľ v rozpore so zákonom o DPH neodviedol štátu daň z pridanej hodnoty z uskutočnených zdaniteľných obchodov (predaj cigariet), čo konateľ sťažovateľa mimochodom potvrdil v trestnom konaní. Ani v prípade záveru, že dátum vzniku daňovej povinnosti by bol určený formálne nesprávne, by takáto skutočnosť v konečnom dôsledku nemala žiaden vplyv na meritórnú stránku rozhodnutia, t. j. že sťažovateľ bol povinný z uskutočnených zdaniteľných obchodov zaplatiť daň, a teda, že daň bola vyrubená v zákonnej výške. Nie každá potenciálna formálna nesprávnosť má vplyv na obsah a zákonnosť rozhodnutia. Okrem toho, že určenie vzniku daňovej povinnosti sa zo strany správcu dane realizovalo v zákonomnom rámci, bolo takéto určenie v prospech sťažovateľa ako platiteľa dane napríklad vo vzťahu k začiatku jeho omeškania s plnením daňovej povinnosti a z toho vyplývajúcim sankciám.

23. Preskúmaním napadnutého rozhodnutia najvyššieho súdu dospel ústavný súd k názoru, že najvyšší súd štandardným a ústavne akceptovateľným spôsobom reagoval na sťažovateľom uplatnené kasačné námietky a svoj záver o potvrdení rozsudku krajského súdu a zamietnutí kasačnej sťažnosti zrozumiteľne a primerane odôvodnil. Právne závery najvyššieho súdu považuje ústavný súd za ústavnoprávne akceptovateľné a nevykazujúce znaky svojvôle alebo arbitrárnosti. Hoci sťažovateľ má na vec iný názor, samotná skutočnosť, že sa nestotožňuje so závermi najvyššieho súdu, nemôže sama osebe viesť k záveru o arbitrárnosti napadnutého rozhodnutia a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť jeho právny názor svojím vlastným.

24. Ústavný súd v tejto súvislosti zdôrazňuje, že jeho poslaním je predovšetkým ochrana ústavnosti (čl. 124 ústavy), a nie „bežnej“ zákonnosti (I. ÚS 404/2016). Ústavný súd nie je súčasťou sústavy všeobecných súdov a spravidla mu preto neprislúcha prehodnocovať vykonané dokazovanie a právne závery na jeho základe urobené. Len ak súčasne došlo k neoprávnenému zásahu do niektorého z ústavou zaručených základných práv sťažovateľa, je ústavný súd povolaný pre ich ochranu zasiahnuť. Existenciu takého nároku by ústavný súd mohol vyvodiť vtedy, ak by právne závery obsiahnuté v napadnutých rozhodnutiach boli zjavne svojvoľné a ústavne neospravedliteľné alebo by neboli jednou

z možných ústavne konformných interpretačných alternatív. Ústavný súd v tomto zmysle napadnuté rozhodnutie preskúmal a vadu, ktorá by vyžadovala jeho zásah, nenašiel.

25. Vzhľadom na uvedené ústavný súd dospel k záveru, že medzi napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu a základným právom sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy a tiež jeho právom na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru neexistuje taká príčinná súvislosť, ktorá by reálne signalizovala možnosť po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie vysloviť porušenie ním označených práv.

26. Z dôvodu absencie príčinnej súvislosti medzi napadnutým rozhodnutím a namietaným porušením práv sťažovateľa ústavný súd jeho ústavnú sťažnosť v tejto časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 1. apríla 2020

Miroslav Duriš
predseda senátu